

QALQANSIMON BEZ JOYLASHUVI VA VAZIFASI.

Siyob Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

KELDIYAROV FARXOD BAXTIYOROVICH

Annotatsiy: Qalqonsimon bez ma'lum gormonlarni ishlab chiqaradigan va chiqaradigan muhim endokrin bezdir. Qalqonsimon bezning asosiy vazifasi metabolizmni nazorat qilishdir - tanangiz energiyadan qanday foydalanishi. Ba'zida qalqonsimon bez to'g'ri ishlamaydi. Bu holatlar keng tarqalgan va davolash mumkin.

Abstract: The thyroid gland is an important endocrine gland that produces and releases certain hormones. The thyroid gland's main function is to control metabolism - how your body uses energy. Sometimes the thyroid gland doesn't work properly. These conditions are common and can be treated.

Аннотация: Щитовидная железа — важная эндокринная железа, которая вырабатывает и выделяет определенные гормоны. Основная функция щитовидной железы — контролировать метаболизм — то, как ваш организм использует энергию. Иногда щитовидная железа работает неправильно. Эти состояния распространены и поддаются лечению..

Kirish. Qalqonsimon bez - bu bo'yinning old qismida teri ostida joylashgan kapalak shaklidagi kichik bez. Bu sizning endokrin tizimingizning bir qismidir va ba'zi gormonlarni ishlab chiqarish va chiqarish (sekretlash) orqali tanangizning ko'plab muhim funktsiyalarini boshqaradi. Qalqonsimon bezning asosiy vazifasi metabolizm tezligini (metabolizm tezligini) nazorat qilishdir, bu sizning tanangiz iste'mol qilgan ovqatni energiyaga aylantirish jarayonidir. Tanangizdagi barcha hujayralar ishlashi uchun energiya kerak.

Asosiy qism. Qalqonsimon bez to'g'ri ishlamasa, bu butun tanangizga ta'sir qilishi mumkin. Sizning endokrin tizimingiz gormonlarni yaratadigan va chiqaradigan (ozod qiladigan) bir nechta bezlar tarmog'idir.

Bez - bu gormonlar, ovqat hazm qilish sharbatlari, ter yoki ko'z yoshlar kabi bir yoki bir nechta moddalarni ishlab chiqaradigan organ. Endokrin bezlar gormonlarni to'g'ridan-to'g'ri qon oqimiga chiqaradi.

Gormonlar - bu sizning qoningiz orqali organlar, teri, mushaklar va boshqa to'qimalarga xabarlar olib borish orqali tanangizdagi turli funktsiyalarni muvofiqlashtiradigan kimyoviy moddalar. Bu signallar tanangizga nima qilish kerakligini va buni qachon qilish kerakligini aytadi.

Qalqonsimon bez endokrin bez sifatida gormonlarni ishlab chiqaradi va chiqaradi. Qalqonsimon bez quyidagi gormonlarni ishlab chiqaradi va chiqaradi:

Tiroksin (T4): Bu qalqonsimon bez ishlab chiqaradigan va chiqaradigan asosiy gormon. Qalqonsimon bezingiz ushbu gormondan maksimal darajada foydalansa-da, u metabolizmingizga katta ta'sir ko'rsatmaydi. Qalqonsimon bezingiz T4 ni qon oqimiga chiqargandan so'ng, u deiyodinatsiya deb ataladigan jarayon orqali T3 ga aylanishi mumkin.

Tri iodotironin (T3): Qalqonsimon bez T4 ga qaraganda kamroq miqdorda T3 ishlab chiqaradi, ammo u T4 ga qaraganda metabolizmingizga ko'proq ta'sir qiladi.

Teskari tri iodotironin (RT3): Qalqonsimon bez juda oz miqdorda RT3 hosil qiladi, bu esa T3 ta'sirini qaytaradi.

Kalsitonin: Bu gormon qondagi kaltsiy miqdorini tartibga solishga yordam beradi.

Qalqonsimon bez gormonlarini ishlab chiqarish uchun sizning qalqonsimon bezingizga oziq-ovqat (ko'pincha yodlangan osh tuzi) va suvda bo'lgan yod kerak bo'ladi. Qalqonsimon bez yodni ushlaydi va uni qalqonsimon gormonlarga aylantiradi.

Agar tanangizda juda kam yoki juda ko'p yod bo'lsa, bu qalqonsimon bez ishlab chiqaradigan va chiqaradigan gormonlar darajasiga ta'sir qilishi mumkin.

Qalqonsimon bez gormonlari quyidagi tana funktsiyalariga ta'sir qiladi:

- Sizning tanangiz energiyadan qanday foydalanadi (metabolizm).
- Yurak urishi.
- Nafas olish.
- Ovqat hazm qilish.
- Tana harorati.
- Miya rivojlanishi.
- Aqliy faoliyat.
- Teri va suyaklarni parvarish qilish.
- Fertillik

Qalqonsimon bez kasalliklari ikki turga bo'linadi: birlamchi va ikkilamchi.

Qalqonsimon bezning asosiy kasalligida kasallik qalqonsimon bezdan kelib chiqadi. Ikkilamchi qalqonsimon bez kasalligida kasallik gipofiz bezidan kelib chiqadi. Misol tariqasida, agar sizning qalqonsimon bezingizda qalqonsimon bez gormonlarining ortiqcha miqdorini chiqaradigan tugun bo'lsa, bu birlamchi gipertiroidizm deb ataladi. Agar sizning gipofiz bezingizdagi o'sma qalqonsimon bezni ortiqcha tiroid gormonlarini ishlab chiqarishni rag'batlantiradigan ortiqcha miqdordagi tiroidni ogohlantiruvchi gormonni (TSH) chiqarsa, bu ikkilamchi hipertiroidizm deb ataladi.

Qalqonsimon bezga ta'sir qiladigan to'rtta asosiy shart:

- Hipotiroidizm (qalqonsimon bezning kam faolligi).
- Gipertiroidizm (qalqonsimon bezning haddan tashqari faolligi).
- Buqoq (kattalashgan qalqonsimon bez).
- Qalqonsimon bez saratoni.

Xulosa. Qalqonsimon bez tanangizning ko'p jihatlariga ta'sir qiluvchi endokrin tizimingizdagi muhim bezdir. Qalqonsimon bez kasalligi juda keng tarqalgan va davolash mumkin. Agar sizda qalqonsimon bez kasalligi bilan bog'liq alomatlar bo'lsa yoki sizda qalqonsimon bez kasalligi rivojlanishi uchun xavf omillari mavjudligini bilmoqchi bo'lsangiz, shifokoringiz bilan gaplashishdan qo'rqmang. Ular sizga yordam berish uchun bor.

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Qalqonsimon bez. In: Barrett KE, Barman SM, Brooks HL, Yuan JJ, tahrirlar. Ganongning tibbiy fiziologiya sharhi, 26e. Nyu-York: MakGrou Xill; 2019. Kirish sanasi 6/7/2022.
2. Pirahanchi Y, Tariq MA, Jialol I. Fiziologiya, Qalqonsimon bez. StatPearls [Internet]. Treasure Island, FL: StatPearls Publishing; 2021. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK519566/>. 07.06.2022 dan foydalanilgan.